

НАСТАВНО-НАУЧНОМ ВЕЋУ ФИЛОЛОШКОГ ФАКУЛТЕТА У БЕОГРАДУ

Одлуком Изборног већа Филолошког факултета Универзитета у Београду бр.1884/1 од 17. децембра 2012. године, именовани смо у Комисију за припрему извештаја о кандидатима који су се јавили на конкурс за избор редовног професора за ужу научну област Општа књижевност, предмет Општа књижевност. После детаљног увида у припелу документацију на конкурс објављен у листу «Послови» бр. 498-499 од 3. јануара 2013. године, Комисија захваљује на указаном поверењу и подноси следећи

ИЗВЕШТАЈ

На конкурс за избор редовног професора за предмет Општа књижевност на Филолошком факултету Универзитета у Београду пријавио се један кандидат – др Тања Поповић, ванредни професор Филолошког факултета у Београду. Кандидат је поднео сву неопходну документацију.

1. БИОГРАФСКИ ПОДАЦИ

а) *Лични подаци*

Тања М. Поповић, рођена 19. 11. 1963. у Београду; електронска адреса: tanja.popovic19@gmail.com

б) *Подаци о досадашњем образовању*

1987: дипломирала је 21. септембра 1987. на Филолошком факултету Универзитета у Београду, студијска група: *југословенске књижевности и општа књижевност*, дипломски рад: *Прозна и песничка дела о Ћирилу и Методију у српскословенској традицији*.

1990: 29. децембра 1990. на Филолошком факултету Универзитета у Београду, у оквиру смера наука о књижевности, одбранила је магистарски рад: *Трагедија српскога господара и војска Карађорђа Симе Милутиновића Сарајлије*.

1997: 31. јануара 1997. на Филолошком факултету Универзитета у Београду, (смер наука о књижевности) одбранила је докторску дисертацију: *Српска романтичарска поема*, и тиме стекла назив доктора књижевних наука.

в) *Професионална каријера*

1989-1991: истраживач-приправник у Институту за књижевност и уметност у Београду.

1991-1997: истраживач у Институту за књижевност и уметност у Београду.

1997-1999: научни сарадник у Институту за књижевност и уметност у Београду. (пројекат Историја српске књижевне периодике).

1999-2008: доцент на Филолошком факултету Универзитета у Београду, Катедра за општу књижевност и теорију књижевности, предмет: Општа књижевност.

2008. изабарана у звање ванредног професора, ужа научна област Општа књижевност, предмет: Општа књижевност.

Др Тања Поповић предаје више предмета на основним студијама: Преглед опште књижевности 1-4 (студијске групе 01, 05); Општа књижевност 3 (за студенте групе 06); Европски роман XIX века и савремене нараторске теорије (група 08 и остале групе). Школске 2007/2008 предавала је предмете Преглед историје опште књижевности 1 (група 08) и Општа књижевност 1 (група 06). На докторским студијама Филолошког факултета Универзитета у Београду предаје курсеве Теорија романа и Генетичка критика.

Предавала је по позиву на Московском државном универзитету (1991), Универзитету у Удинама (1994, 2000), Универзитету у Берну (2000).

Од ненаставних активности на Филолошком факултету издвајамо да је др Тања Поповић била заменик (2000-2004), а потом и управник Катедре за општу књижевност и теорију књижевности (2004-2006). Од 2007. члан је Већа докторских студија Филолошког факултета Универзитета у Београду и координатор студијског модула култура. Учествовала је у писању Статута Филолошког факултета 2001. и 2006. године.

Током досадашње научне каријере др Тања Поповић је учествовала у следећим пројектима Министарства науке Републике Србије: *Историја српске књижевне периодике* (1989-1999), *Семантика и техника приповедања* (2002-2005), *Лексикон српског реализма* (2006-2010), *Кодови руске културе* (2006-2010), *Поетика српског реализма* (од 2011), *Књижевност и визуелне уметности: руско-српски дијалог* (од 2011).

Др Тања Поповић уредник је у следећим националним и међународним научним часописима: *Књижевна историја* (ISSN-0350-6428) од 1989; *Филолошки преглед* (ISSN 0015-1807) од 2005; *Poznańskie Studia Slawistyczne* (ISSN 2084-3011) од 2011; *Зборник Матице српске за славистику* (ISSN 0352-5007) од 2013. године.

Била је иницијатор или учествовала у организацији више националних и међународних научних конференција у Београду: 1) *Историјски роман* (Београд, 19-22. новембар 1990, Институт за књижевност и уметност); 2) *Књижевно дело Симе Милутиновића Сарајлије* (Београд, 14-16. октобар 1991, Институт за књижевност и уметност); 3) *Проучавање опште књижевности данас* (Београд, 10-12. мај 2005, Филолошки факултет); 4) *Џејмс Џојс: центар и обод* (Београд, Филолошки факултет, 25-31. март, 2008); 5) *Књижевно дело Симе Матавуља* (Београд, Филолошки факултет, 27-28. мај 2009); 6) *Античка књижевност у словенским књижевностима* (Београд, Филолошки факултет, 2 – 4. децембар 2010); 7) *Култура модерне: словенско-јапански дијалог* (Београд, Филолошки факултет, 27 – 31. август 2012).

Учествовала је са рефератом на 30-ак међународних и националних научних конференција и конгреса по позиву (Београд, Москва, Љубљана, Краков).

За допринос науци др Тања Поповић је добила следеће награде: 1992. награду *Станислав Винавер* за књигу *Последње Сарајлијино дело*, 2007. награду *Иницијал*, а након годину дана (2008) и награду *Веселин Лучић* за *Речник књижевних термина*.

У свом наставном раду др Тања Поповић се истиче и бригом о научном подмлатку. Под менторством проф. Тање Поповић одбрањено је више магистарских радова (Александра Стевића, Оливере Жижовић, Бранка Илића), као и мастер радова (Јасмине Орел, Милене Родић, Павла Павловића, Тијане Кондић, Јелене Мирков). Под

руководством проф. Тање Поповић урађена је и успешно одбрањена докторска дисертација Оливере Жижовић 2012, а у изради су и докторске дисертације Ане Бојановић, Ане Гвозденовић, Бранка Илић, Милене Ђорђевић. Тања Поповић је уједно била члан више комисија за одбрану магистарских и докторских радова на Филолошком факултету Универзитета у Београду, Факултету драмских уметности Универзитета уметности у Београду, на Аустралијском државном универзитету у Канбери.

2. БИБЛИОГРАФСКИ ПОДАЦИ

а) Библиографија радова до избора у звање ванредног професора (до 2008)

Монографије:

- 1) Тања Поповић, *Потрага за скривеним смислом* (компаратистичка читања), Београд, Логос Арт, 2007, 219 стр. ISBN 978-86-7360-006-6
- 2) Тања Поповић, *Rečnik književnih termina*, Logos Art, Beograd, 2007, 831 str. (drugo izdanje 2010) ISBN 978-86-7360-064-2
- 3) Тања Поповић, *Српска романтичарска поема*, Институт за књижевност и уметност, Београд, 1999, 331 стр. ISBN 86-7095-075-8
- 4) Тања Поповић, *Динамика традицији*, Studi Slavi, Università degli studi di Pisa, Dipartimento di linguistica, N° 5, Pisa 1996, 224 p. ISBN 88-7545-724-7
- 5) Тања Поповић, *Последње Сарајлијино дело*, Институт за књижевност и уметност, Београд, 1992, 146 стр. ISBN 86-7095-039-1

Приређена и критичка издања:

- 1) *Проучавање опште књижевности данас* (са Адријаном Марчетић), Београд, 2005, 531 стр. ISBN 86-80267-89-9
- 2) *Формалисти о Пушкину*. Избор, превод и предговор Тања Поповић. Терсит, Београд, 1994, 138 стр. ИД 29856012
- 3) Виктор Жирмунски, *Од симболизма до акмеизма*. Избор, превод и предговор Тања Поповић. Горњи Милановац, Дечије новине, 1991, 208 стр. ISBN 86-367-0532-0
- 4) Сима Милутиновић Сарајлија, *Трагедија српскога господара и војска Карађорђа*. Приредила, написала поговор, коментаре и речник Тања Поповић. Стручна редакција др Душан Иванић. БИГЗ, Дечије новине, Народна библиотека Србије, Београд, 1990, 436 стр. ISBN 86-13-00490-3

Радови у домаћим часописима међународног значаја:

- 1) „Стерија и европска комедиографија“, *Књижевна историја*, XXXVIII, Београд, 2006, бр. 130, 469-485. ISSN-0350-6428
- 2) „Ф. М. Достоевский и античная трагедия (hamartia i hbris в романе *Братья Карамазовы*)“, *Зборник Матице српске за славистику*, бр. 68, 2005, 39-46. ISSN-0352-5007
- 3) „Rade Drinac i Volt Vitmen“, *Књижевна историја*, XXXVI, 2004, 124, 407-419. ISSN-0350-6428
- 4) „Италијанско песничко наслеђе и српска књижевност у настајању“, *Зборник Матице српске за књижевност и језик*, XLVII/2-3, 1999 (2003), 221-243. ISSN 0543-1220
- 5) „Пушкинска традиција и развој песничкога говора“, *Зборник Матице српске за славистику*, бр. 63, 2003, 201-216. ISSN-0352-5007

- 6) „Апокриф и легенда у модерној приповеци (Флобер, Црњански, Настасијевић, Киш)“, *Књижевна историја*, XXXIV, 2002, 116/117, стр. 99-121. ISSN-0350-6428
- 7) „Историја периодике као културна историја“, *Књижевна историја*, XXXIV, 2002, 116/117, 173-186. ISSN-0350-6428
- 8) „Поетика српске књижевности – ново читање наслеђа“, *Књижевна историја*, XXXIV, 2002, 116/117, 187-202. ISSN-0350-6428
- 9) „Формирање песничких жанрова код православних Словена у XVIII-XIX веку“, *Зборник Матице српске за славистику*, бр. 53, Нови Сад, 1997, стр. 121-134. ISSN-0352-5007
- 10) „Српска романтичарска поема“, *Књижевна историја*, XIX, 101, 1997, стр. 51-69. ISSN-0350-6428
- 11) „Идила и њене трансформације у сентиментализму и романтизму (на примеру Стратимировићевог дела *Љубосава и Радован*)“, *Књижевна историја*, XXVII, 96, Београд, 1995, стр. 267-284. ISSN-0350-6428
- 12) „Пишчевићеви *Мемоари* и неки други извори *Сеоба*“, *Зборник Матице српске за књижевност и језик*, књ. XLI, св. 2-3, Нови Сад, 1993, стр. 221-239. ISSN 0543-1220
- Прештампано у: „О Црњанском, избор из критике: Пишчевићеви *Мемоари* и неки други извори *Сеоба*“, у: М. Црњански, књ. 2, приредила Г. Раичевић, *Десет векова српске књижевности*, књ. 59, Матица српска, Нови Сад, 2011, стр. 466-485. ISBN 978-86-87079-39-7
- 13) „Прозна и песничка дела о Ћирилу и Методију у српскословенској традицији“, *Књижевна историја*, XXI, бр. 79-80, Београд, 1989, стр. 3-21. ISSN-0350-6428
- 14) „Књижевни прилози у *Српској независности*“, *Зборник Матице српске за књижевност и језик*, књ. XXXVII, св. 2, Нови Сад 1989, стр. 233-238. ISSN 0543-1220
- 15) „Поетика српске књижевности као одгонетање и превредновање националне традиције“, *Зборник Матице српске за књижевност и језик*, књ. XLIX, св. 1-2/2001, стр. 255-266. ISSN 0543-1220
- 16) „XII Међународни славистички конгрес (Краков, 27. VIII — 2. IX 1998)“, *Књижевна историја*, XXX, 106, 1998, 423-431. ISSN-0350-6428
- 17) „Кључ за читање Настасијевића (Н. Петковић, *Настасијевићева песма у настајању*, Београд, 1995)“, *Књижевна историја*, XXVII, 97, 1995, стр. 443-445. ISSN-0350-6428
- 18) „Нова проучавања у италијанској славистици (*AION-Slavistica*, Napoli, 1993; *Russica Romana*, Roma, 1994)“, *Књижевна историја*, XXVI, 93, 1994, стр. 274-277. ISSN-0350-6428
- 19) „О аутобиографији и поводом ње (*XVIII столеће. Зборник. Аутобиографије и мемоари*, Нови Сад, 1993)“, *Књижевна историја*, XXV, 90, 1993, стр. 261-263. ISSN-0350-6428
- 20) „Поновљено *Даворје* (Дела Јована Стерије Поповића. *Даворје*, Вршац, 1993)“, *Књижевна историја*, XXV, 90, 1993, стр. 263-264. ISSN-0350-6428
- 21) „Настанак и развој новеле (Е. М. Мелетинский, *Историческая поэтика новеллы*“, Москва, “, *Књижевна историја*, XXIV, 86, 1992, стр. 294-296. ISSN-0350-6428
- 22) „Еротика у поезији Лазе Костића“, *Научни састанак слависта у Вукове дане* 22/1, Београд, 1993, стр. 272-286. ISSN 0351 – 9066
- 23) „Летопис културног живота (1904-1907)“, *Књижевна историја*, XXIV, бр. 87, Београд, 1992, стр. 294-296. ISSN-0350-6428
- 24) „Друго коло Сабраних дела Лазе Костића“, *Књижевна историја*, XXIII, бр. 85, Београд, 1991, стр. 114-117. ISSN-0350-6428
- 25) „Компаративно проучавање балканских књижевности (Л. Кирова, *Сходни процеси и явления в литературите на балканските славяни*, София, 1988)“, *Књижевна историја*, XXI, бр. 79-80, Београд, 1989, стр. 97-100. ISSN-0350-6428

26) „Сабрана дела Лазе Костића“, *Књижевна историја*, XXI, бр. 81-82, Београд, 1989, стр. 190-196-21. ISSN-0350-6428

27) „И. Дуйчев, А. Кирмагова, А. Паунова, *Кирилометодиевска библиографија 1940-1988*, София, 1983.“, *Прилози за књижевност, језик, историју и фолклор*, LI-LII, св. 3-4, Београд, 1988, 205-207. ISSN 0350-6673

Радови у домаћим часописима националног значаја:

1) „Роман као филозофија“, (Р. Музил, *Човек без особина*, Подгорица, Београд, 2006)“, *Београдски књижевни часопис*, бр. 4, 2006, стр.173-177. ISSN – 1452-2950

2) „Апсурд или стварност“ (Д. Хармс, *Сабрана дела*, Београд, 2005), *Београдски књижевни часопис*, бр. 2, 2006, стр.246-249. ISSN – 1452-2950

3) „Модерно српско песништво и његова историја: Модерна поезија у националној традицији“, *Књижевни магазин*, бр. 5-6, година I, новембар-децембар, 2001, II-IV. ISSN 1451-0421

4) „Расткова жанровска искушења“ (одломак из студије), *Књижевна реч*, XXVII, бр. 504, октобар, 1998, стр. 78.

5) „У потрази за новом историјом српске поезије XIX века“, *Повеља*, XXVIII, св. 3, октобар 1998, стр. 62-66. ISSN 0352 -7751

6) „Трагом књижевног насиља“, *Књижевна реч*, Темат о Владану Десници, XXVI, мај 1997, бр. 492/493, стр. 6. ISSN 0350-4115

7) „Овидије на Томима (три необјављена писма Тодора Манојловића)“, *Књижевна реч*, бр. 454-455, 1995, стр. 6. ISSN 0350-4115

8) „О пародији и стилизацији у Сеобама“, *Итака*, Београд, 1995, стр. 101-102.

9) „Откривења - У логору, Станислав Винавер“, *Итака*, Београд, 1995, стр. 14.

10) „Светковина отцепљења — Пет писама Милоша Црњанског Б. Ковачевићу“, *Итака*, Београд, 1995, стр. 113-116.

11) „Vinaverov Laza Kostić“, *Reč*, br. 13, Beograd, septembar, 1995, str. 82-86.

12) „Брзакова ода из Дарданелија“, *Књижевна реч*, бр. 444-446, 1994, стр. 17-18.

13) „Проза из бивше Југославије на италијанском (*Dizionario di un paese che scompare - Narrativa dalla ex-Jugoslavia*, a cura di Nikole Janigro, Roma, 1994)“, *Књижевна реч*, бр. 444-446, 1994, стр. 19. ISSN 0350-4115

14) „Србијанка по други пут међу Србима“, *Књижевна реч*, бр. 448, 1994, стр. 14-15. ISSN 0350-4115

15) „Славистичка библиотека Универзитета у Пизи (*Studi Slavi* (Universita' degli Studi di Pisa) 1993)“, *Књижевна реч*, бр. 448, 1994, стр. 19. ISSN 0350-4115

16) „Енциклопедија о Београду (Б. Вујовић, *Београд у прошлости и садашњости*, Београд, 1994)“, *Књижевна реч*, бр. 454-455, 1994, (сепарат), стр. IV. ISSN 0350-4115

17) „Лаза Костић и Бранкова годишњица“, *Књижевна реч*, бр. 404, 1992, стр. 6. ISSN 0350-4115

18) „О поетици Момчила Настасијевића“, *Књижевне новине*, бр. 854, 1992, стр. 6. ISSN 0023-2416

19) „Гости или посете у сну“ (одломак из студије), *Књижевна реч*, бр. 407, 1992, стр. 7-8. ISSN 0350-4115

20) „Руси долазе (*Руски алманах*)“, *Књижевна реч*, бр. 392, 1992, 10. ISSN 0350-4115

21) „Непознати Момчило Настасијевић (*Сабрана дела Момчила Настасијевића*)“, *Новине београдског читалишта*, бр. 4-5, 1992, стр. 10. ISSN 2217-5563

22) „Непознати Лаза Костић“, *Књижевност*, XCI, 4-5, Београд, 1991, стр. 302-316.

23) „Лаза Костић и Руси“, *Књижевност*, XCV, 11-12, Београд, 1991, стр. 1559-1571.

- 24) „Општи поглед на Симу Милутиновића“, *Новине београдског читалишта*, бр. 3, 1991, стр. 5. ISSN 2217-5563
- 25) „Непознати стихови Лазе Костића“, *Књижевне новине*, бр. 784, 1989, стр. 7. ISSN 0023-2416
- 26) „Umetničko-istorijski metod Viktora Žirmunskog“, *Treći program*, Београд, бр. 79, IV, 1988, стр. 175-235. ISSN 0564-7010
- 27) „Заједничка служба светим апостолима Петру и Павлу и светом Петру Коришком“, *Археографски прилози*, 9, Београд, 1988, стр. 157-179. YU ISSN 0351-2819
- 28) „Непозната Сарајлијина драма“, *Књижевна реч*, бр. 330, 1988, стр. 6- 7. ISSN 0350-4115
- 29) „Заборављена песма Лазе Костића“, *Књижевна реч*, бр. 309, 1987, стр. 7. ISSN 0350-4115
- 30) „Скраћенице најстаријих српских рукописа“, *Археографски прилози*, 8, Београд, 1986, стр. 39-61. (Са В. Бјелогрић и И. Шпадијер) YU ISSN 0351-2819

Поглавља у монографијама:

- 1) „Роман о изгубљеном завичају“, поговор у: Владан Десница, *Зимско љетовање*, „Кратки роман XX века“. Нолит, Београд, 1994, стр. 207-220. ISBN 86-19-19-02080-3

Радови у тематским зборницима:

- 1) „Српскословенско наслеђе и новија српска поезија“, *Словенско средњовековно наслеђе*. Зборник посвећен проф. Ђорђу Трифуновићу, Београд 2002, 475-492. ISBN 86-7558-068-1
- 2) „Поимање 'чуда' у представама оностраног света у српској поезији XIX века“, *Чудо у словенским културама*, зборник радова, Београд, Нови Сад, 2000, стр. 287-296. ISBN 86-83215-02-4
- 3) „Сижејни склоп и слика света у делу Симе Милутиновића Сарајлије *Трагедија српскога господара и војска Карађорђа*“, *Карађорђе у драми и на филму*, Велика Плана, 1996, стр. 24-34. ISBN 86-7095-052-9

Радови с међународних и националних научних скупова објављени у целини:

- 1) „Ракићеви књижевни цитати“, *Милан Ракић и модерно песништво*, ур. Н. Петковић, Београд, 2007, 135-165. ISBN 978-86-7095-119-8
- 2) „Harms and Gogol, or Reality of Absurd“, *Хармс – Авангард*, ред. К. Ичин, Белград, 2006, 317-327. ISBN 86-86419-00-3
- 3) „Свет који нестаје – Десница и Џојс“, *Књижевно дело Владана Деснице*, ур. Ј. Радуловић и Д. Иванић, Београд, 2007, 175-206. ISBN 86-7191-102-0
- 4) „Елегије Симе Пандуровића“, *Поетика Симе Пандуровића*, Институт за књижевност и уметност, Београд, 2005, 105-133. ISBN 86-7095-103-7
- 5) „Књижевноисторијске методе: Набоков, Бахтин, Лотман“, *Проучавање опште књижевности данас*, Филолошки факултет, Београд, 2005, 291-301. ISBN 86-80267-89-9
- 6) „Ка компаративном читању поезије Илића (основне претпоставке)“, *Породица Илић у српској књижевности*, Институт за књижевност и уметност, Београд, 2003, 67-81. ISBN 86-7095-092-8
- 7) „Расткова жанровска искушења“, *Песник Растко Петровић*, Институт за књижевност и уметност, Београд, 1999, стр. 165-184. ISBN 86-7095-060-X
- 8) „Поеме Бранислава Петровића“, *Бранислав Петровић, песник*, Краљево, 1999, стр. 131-141. ИД 78717708

- 9) „Научна издања Филозофског факултета у Скопљу“, *Књижевност Старе и Јужне Србије до Другог светског рата*, Институт за књижевност и уметност, Балканолошки институт САНУ, Београд, 1997, стр.181-190. ISBN 86-7095-062-6
- 10) „Поетика хијазма“, *Поезија Васка Поне*, Институт за књижевност и уметност, Београд, 1997, стр. 81-97. ISBN 86-7095-077-4
- 11) „О неким структурним и стилским одликама Рајићевог спева *Бој змаја с орлови*“, *Јован Рајић — Живот и дело*, Институт за књижевност и уметност, Београд, 1997, стр. 161-166.
- 12) „Јуриј Тињанов и питања историјског романа“, *Историјски роман*, Институт за књижевност и уметност — Београд, Институт за књижевност — Сарајево, 1992—1996, стр. 239-243. ISBN 86-7095-036-7
- 13) „Алманах Бранка Радичевића као манифест неоромантизма“, *Српска авангарда у периодици*, Институт за књижевност и уметност, Београд, 1996, стр. 191-198. ISBN 86-7095-057-X
- 14) „Змај у панчевачкој периодици“, *Банатика XIX и XX века*, Институт за књижевност и уметност, Београд, 1995, стр. 219-231. ISBN 86-7095-066-9
- 15) „Госпи или посете у сну“, *Поетика Момчила Настасијевића*, Институт за књижевност и уметност, Београд, 1994, стр. 59-66. YU ISBN 0351-7802
- 16) „Одјаци српскословенског песништва у Седам лирских кругова Момчила Настасијевића“, *Седам лирских кругова Момчила Настасијевића*, зборник радова, Институт за књижевност и уметност, Београд, 1994, стр. 47-55. ISBN 86-7095-052-2
- 17) „О алегорији у Сарајлијином песништву“, *Сима Милутиновић Сарајлија - књижевно дело и културноисторијска улога*, Институт за књижевност и уметност, Вукова задужбина, Београд, 1993, стр. 105-114. ISBN 86-7095-041-3

б) Библиографија радова након избора у звање ванредног професора (после 2008)

Монографије:

- 1) Тања Поповић, *Стратегије приповедања*, Службени гласник, Београд, 2011. 282 стр. ISBN 978-86-519-0986-6
- 2) Тања Поповић, *Песници и поклоници*, Службени гласник, Београд, 2010. 260 стр. ISBN 978-86-519-0693-3
- 3) Тања Поповић, *Поема или модерни еп*, Службени гласник, Београд, 2010. 120 стр. ISBN 978-86-519-0591-2

Приређена и критичка издања:

- 1) *Јован Јовановић Змај*, приредила Тања Поповић, (Антологијска едиција Десет векова српске књижевности, књ. 36) Матица српска, Нови Сад, 2012, 483 стр. ISBN 978-86-87079-46-5
- 2) *Антички код у словенским књижевностима* (са Корнелијом Ичин), Београд, 2011, 230 стр. ISBN 978-86-6153-075-3

Радови у страним часописима:

- 1) „Художественный мир Николая Гоголя и русский авангард“, *Studia Slavica Savariensia* 1-2. Ed.: Gadányi Károly, Viktor Moiseenko. Szombathely, 2009, 275-284. (HU ISSN 1216-0016)
- 2) „Ideology and the Absurd in Literature“, *Trans—Revue de littérature générale et comparée*, No 9 : HIVER 2009, <http://trans.univ-paris3.fr/> (ISSN 1778-3887)

Радови у домаћим часописима међународног значаја:

- 1) „Структура и семантика песничких слика у песми *Santa Maria della Salute* Лазе Костића“, *Књижевна историја*, XLIII, 142, Београд, 2010, 459-465. (ISSN-0350-6428)
- 2) „Један осврт на књижевни демонизам“, *Књижевна историја*, XLI, Београд, 2009, 137-138, 383-394.. ISSN-0350-6428
- 3) „Узбудљива историја једног доба – о првој српској енциклопедији периодике реализма (Душан Иванић, *Књижевна периодика српског реализма*, Институт за књижевност и уметност – Матица српска, Београд – Нови Сад, 2008, 490 стр.), *Књижевна историја*, XLI, Београд, 2009, 137-138, стр. 499-505. ISSN-0350-6428
- 4) „Разногласје и динамика руске поезије“ (*Антологија руске поезије XVII–XXI век*. Избор, предговор и текстови о песницима: Александар Петров, Завод за уџбенике, Београд, 2011, 1055 стр.), *Књижевна историја*, XLIV, 148, 2012, стр. 843-851. ISSN-0350-6428

Радови у домаћим часописима националног значаја:

- 1) „Усмени говор и уметничка приповест (уз нови превод Ејхенбаумове студије о Гогољевом *Шињелу*), *Београдски књижевни часопис*, бр. 27, лето 2012, 111-115. ISSN – 1452-2950
- 2) „Хришћански парадокси и судбина песника у лирици Момчила Настасијевића“, *Поетика*, бр. 3, Београд, 2011, стр. 41-76. ISSN 2217-589X
- 3) „Руске теме Лазе Костића“, *Руски алманах*, 2011, бр. 16, стр. 162-175. ISSN–0354–2122

Поглавља у монографијама:

- 1) „Укљештени у времену“, поговор у: Љ. Л. Швракић, *Шеста часовна зона*, Београд, 2010, 202-206.
- 2) „Šapat iza zavese“, pogovor u: N. Vujatović, *Krhotine*, Beograd, 2009, 174-176.

Радови у тематским зборницима:

- 1) „Спољашња и унутрашња хронологија текста у *Евгенију Оњегину* А. С. Пушкина“, *Аспекти времена у књижевности*, ур. Л. Делић, Београд, 2012, 201-222, ISBN 978–86–7095–178–5.
- 2) „Визуализација страха – *Женидба* Гогоља в Белградском Национальном театре“, *Визуализација литературе*, ред. К. Ичин, Я. Войводич, Белград, 2012, 335-345. ISBN 978–86–6153–112–5
- 3) „Стратегије приповедања“, *Језик. Књижевност. Култура. Новици Петковићу у спомен*, ур. Ј. Делић и А. Јовановић, Београд, 2011, стр. 453-479. ISBN 978-86-7095-173-0
- 4) „Књижевна грађа и књижевна историја“, *Зборник у част Миодрага Матицког*, Институт за књижевност и уметност, Београд, 2010, стр. 557-576. ISBN 978-86-7095-162-4

Радови с међународних и националних научних скупова објављени у целини:

- 1) „Неке Гогољеве пародије античких форми“, *Антички код у словенским књижевностима*, Београд, 2011, стр. 14-37 ISBN 978-86-6153-075-3
- 2) „Гогољ в сербской кинематографии“, *Десятые гоголевские чтения – Н. В. Гоголь и его творческое наследие*, Москва, 2011, 211-220. ISBN 978-5-904101-02-2
- 3) „Симо Матавуљ и литерарни спиритизам“, *Симо Матавуљ: дело у времену*, ур. Д. Иванић, Д. Вукићевић, Београд, 2011, 211-231. ISBN 987-86-6153-88-1
- 4) „Вопросы историзма и теории литературы в работах В. М. Жирмунского о русской поэзии XX века“ *Научные концепции XX века и русское авангардное искусство*, ред. К. Ичин, Белград, 2011, 366-377. ISBN 978-86-6153-003-6

- 5) „К вопросу о рецепции Гоголя в сербской литературе“, *Девятые гоголевские чтения: Н. В. Гоголь и русская литература*. К 200-летию со дня рождения великого писателя, Москва, 2010, стр. 426-433. ISBN 978-5-904101-09-1
- 6) „Авангард и *roman nouveau* или преодоление абсурда“, *Авангард и идеология: русские примеры*, Белград, 2009, С. 668-674. ISBN 978-86-86419-65-1
- 7) „Глишић, Гогољ, сказ и ђаво“, *Глишић и Домановић 1908-2008.*, Научни скупови САНУ, књ. СХХІІІ, Одељење језика и књижевности, књ. 19, Београд, 2009, стр. 61-77. ISBN 978-86-7025-492-3
- 8) „Дучићев лирски пејзаж“, *Поезија и поетика Јована Дучића*, Институт за књижевност и уметност, Београд, 2009, 249-264. ISBN 978-86-7095-1

3. МИШЉЕЊЕ О ДОСАДАШЊЕМ НАУЧНОМ И СТРУЧНОМ РАДУ

Импресивна библиографија радова проф. др Тање Поповић сведочи о изузетној плодности и дубокој посвећености аутора проучавању књижевности. У пољу научних интересовања др Тање Поповић налази се, пре свега, сам текст књижевног дела, ма о ком књижевном роду била реч: о поезији, прози или драми. То значи да др Тања Поповић проучава књижевне форме с различитих аспеката: с аспекта поетике (романтизам, авангарда, апсурд), уметничког поступка (сказ, нарација), жанровског (пародија, гротеска, роман у стиху), интертекстуалног (уводећи превасходно српске ауторе у европски контекст и откривајући њихов стваралачки „дијалог“ с претходницима и савременицима) или интермедијалног аспекта (проучавајући транспоноване књижевног текста у позоришну представу или филм). С друге стране, др Тања Поповић у својим радовима показује континуирано занимање за књижевнотеоријску мисао, о чему сведоче њени преводи и приређена издања Виктора Жирмунског, руских формалиста о Пушкину, као и студије посвећене Јурију Тињанову и Борису Ејхенбауму, те у овом погледу њен најамбициознији пројекат – „Речник књижевних термина“, који је потао обавезна литература на универзитетима бивше Југославије (Загреб, Подгорица, Никшић, Сарајево, Бања Лука, Љубљана, Скопје).

У периоду од избора у звање ванредног професора 2008. године проф. Тања Поповић је објавила три монографије, приредила критичко издање Јована Јовановића Змаја и зборник радова *Антички код у словенским књижевностима*, објавила више од двадесет студија у међународној и домаћој научној периодици и научним зборницима на руском, енглеском и српском језику.

Овом приликом ћемо се осврнути на нека од кључних научних остварења др Тање Поповић у периоду након избора у звање ванредног професора.

Монографија *Стратегије приповедања* из 2011. састављена је од осам поглавља која истражују и тумаче различите наратолошке проблеме у широком дијахроном контексту европске књижевности. Уводни, теоријски део бави се историјском поетиком романа и различитим техникама нарације у дијалогу са бахтиновским студијама (односно варијантног и инваријантног), као и са поставкама структуралистичких и постструктуралистичких метода (Успенски, Женет, Морети). Питања композиције, идеологије, приповедачких инстанци и употребе детаља разматрају се на основу обимне грађе почев од античког романа, преко ренесансне и барконе традиције, с посебним нагласком на роман XIX века – Стендала, Балзака, Дикенса, Достојевског и Толстоја. Остала поглавља распоређена су према доминантним истраживачким и теоријским проблемима, попут третирања спољашњег и унутрашњег времена у роману (хронологија

Евгенија Оњегина), пародије (однос Гогоља и античког наслеђа), сказа, фантастике, гротеске, мистике, параболе (Гогољ и српски приповедачи, Матавуљ и западна традиција), мимезе и дијегезе, лиризације прозе, третирање простора, тумачење појединих тема и техника (поглавља о књижевном универзуму Толстоја и Чехова, Десници и Џојсу), монтажи и адаптацији (Џојс, Гогољ, Матавуљ).

Приповедачке стратегије у општем смислу подразумевају вештину освајања наративног света и владања њиме. Ауторка у књизи поставља питања: Шта се све у приповедној реалности може освојити и како се влада њоме, шта то фикцију чини самосталном, стварном, истинитом, како се постиже оживљавање фикције? За одговором на ова питања, којима се интензивно бавила и теорија књижевности читавог минулог века, трага и књига *Стратегије приповедања*. У ту сврху истражује се узајамност између приповедачких поступака и техника и идејних и филозофских тежњи аутора и читалаца. Отуда је посебна пажња посвећена начину на који се у прози приказују брачни и полни односи, сусрети са проблемима смрти и нестајања, и наравно, испитивању људских душа која проживљавају овако саздан литерарни или стварни свет.

Књига *Песници и поклоници* из 2010. представља заправо збирку чланака посвећених поезији који су настајали у дужем временском периоду. Подељена је на три целине, а свака од целина посвећује пажњу појединим периодима и песницима превасходно српске поезије. Први део „Поезија и традиција – дијалог с другим“ говори о интертекстуалном дијалогу домаћег и светског песништва. У чланку који разматра песничке жанрове српске поезије XVIII—XIX века, полази се од претпоставке о биполарном развоју словенских култура, које је Р. Пикјо дефинисао као *Slavia Orthodoxa* / *Slavia Romana*. Исто полазиште карактерише и компаративно испитивање италијанског петраркизама и модерне српске поезије. Посебност књижевног развоја у *Slavia Orthodoxa* карактеристичног за средњовековну традицију проширује се на изучавање модерног стваралаштва. Тиме се отклања дилема о тзв. историјском дисконтинуитету. Овде се инсистира на томе да су корени читаве европске књижевности исти, па је врло сличан био и њихов еволутивни пут. Разлике које се примећују у наслеђу Истока и Запада махом су биле подстакнуте ванлитерарним чиниоцима и утицале су на неуједначену еволутивну динамику, али не и на структуру и закономерност самог процеса. Друга два чланка у овом делу књиге „Поезија са маргине“ и „Путевима српске еlegeије“ остају у пољу компаратистике и историје књижевности, али у анализу укључују и тумачења појединих песама, жанрова и стилских тенденција (песништво Лазе Костића, Војислава Илића, Александра Пушкина, Алексе Шантића, Симе Пандуровића, Милоша Црњанског, Бранка Миљковића, Ивана Лалића и многих других; књижевни салони, периодика, уметничка удружења и сл.).

Други део књиге насловљен „Песници и поклоници“ бави се појединачним песничким опусима и издвојеним питањима које карактеришу њихово стваралаштво („Руске теме Лазе Костића“, „Милан Ракић или песничка самосвест“, „Дучићев лирски пејзаж“, „Елегије Симе Пандуровића“, „Лирика Момчила Настасијевића и средњовековна традиција“, „Поетика хијазма или о поезији Васка Попе“), док трећи део под називом „Стихови, снови, слике“ доноси анализе појединих песама („*Santa Maria della Salute* и свет књижевних слика“, „Поетски простор Дисове *Тамнице*“, „*Госни* или посете у сну“). Испитивање стихотворног језика, песничких слика, традиције и начина њиховог усвајања и преобликовања у модерној српској поезији представљају основно тежиште ове књиге. Пут кроз песнички лавиринт тражи се и препознаје на основу знакова које духовни сродници упућују једни другима, тако да се песнички идентитет неминовно гради у интертекстуалном и интеркултурном дијалогу.

Посебну вредност ове књиге, када је посматрамо као целину, чини способност Тање Поповић да са подједнаким разумевањем приђе врло различитим песничким световима какве налазимо у српској књижевности 19. и 20. века, од Лазе Костића и Војислава Илића, преко Ракића, Дучића и Пандуровића, до међуратних модерниста попут Момчила Настасијевића и послератних модерниста попут Васка Попе. Некима од ових радова могло би се замерити да, писани за научне скупове и зборнике, понекад више наговештавају него што детаљно анализирају и више износе утиске него што их у правом смислу образлажу. Међутим, Тањи Поповић готово увек полази за руком да укаже и на важне, најчешће недовољно уочене одлике песничког света о којем пише, било да је реч о Дучићу или о Дису, о Настасијевићу или о Попи. Многи од ових текстова као да представљају прву скицу за продубљену, оригиналну анализу датог песника, какву је Тања Поповић у једном случају и дала („Хришћански парадокси и судбина песника у лирици Момчила Настасијевића”), развијајући у овом новом раду идеје из два краћа рада о Настасијевићу укључена у *Песнике и поклонике*. У овој студији објављеној 2011. Тања Поповић систематски повезује идеје из Настасијевићевих есеја и неке од сталних тема његове зреле поезије, дајући – кроз детаљну анализу низа кључних песама – заокружену слику о Настасијевићу као хришћанском песнику. Дубоко религиозни карактер већине најбољих Настасијевићевих песама тиме је први пут аутентично осветљен и анализиран, онако како нам се и открива у читалачком доживљају.

Још једна монографија др Тање Поповић из 2010. године посвећена је питањима поезије. Реч је о књизи *Поема или модерни еп* посвећеној теоријском изучавању поеме као посебног књижевног облика. У њој се аутор бави следећим проблемима: испитивањем жанра или поетског дискурса, а у складу са тим, отварањем питања структуре и композиције, затим проблемима наратологије, али и творбе и употребе стиха. Како је издвајање поеме у засебну форму непосредно повезано са динамиком књижевног развоја, њене дефиниције, природно, почивају на проучавању генезе самог жанра, при чему се води рачуна и о важности локалног наслеђа у чијим се оквирима она конституише. Укратко, овде доминира и синхрони и дијахрони приступ, карактеристичан за тзв. поетику жанра или историјску поетику уз неизбежно освртање на савремена теоријска струјања која, на овај или онај начин, утичу на ново сагледавање датих проблема. Сама грађа истраживања односи се углавном на српску литературу XIX и XX века, и у исти мах захвата заједнички корпус епских, наративних облика и њима сродних форми у општеевропским оквирима, или шире узев, у контексту светске књижевности. Методолошки аутор се ослања на актуелна наратолошка, генетичка и генеолошка проучавања, а пре свих на студије Франка Моретија и Михаила Бахтина, са тежњом да питања структуре и форме постави у оквире културног и идеолошког фона.

У библиографији др Тање Поповић за протекли петогодишњи период посебно се издваја научно издање Јована Јовановића Змаја (Антологијска едиција Десет векова српске књижевности) које је ауторка приредила, сачинила коментаре, дала избор из критике, опскрбља биобиблиографским прегледом и написала исцрпни предговор, из ког се читалац упознаје с целином Змајевог стваралаштва на фону културних и историјских збивања. Предговор пружа такође минуциозне анализе и интерпретације Змајевих песничких остварења.

Студије и чланци објављени након 2008. године откривају неколико различитих тема које интересују кандидата. Највише чланака посвећено је Гогољевом стваралаштву. Његово дело се испитује у контексту руске и светске књижевности (антика, хришћанство, авангарда), али и утицаја на српску литературу (сказ, фантастика, гротеска). Уједно се истражује и проблематика везана за апсурд, пародију, стилизацију, којима обилује књижевно стваралаштво Гогоља. Најзад, један број студија је посвећен и адаптацијама

Гогољевих дела за филм и позориште („Художественный мир Николая Гоголя и русский авангард“, „Гоголь в сербской кинематографии“, „К вопросу о рецепции Гоголя в сербской литературе“, „Глишић, Гогољ, сказ и ђаво“, „Визуализация страха – *Женидѣба* Гоголя в Белградском Национальном театре“).

Друга група текстова бави се проблемима српске поезије сагледаним у компаративном контексту, интерпретацији и интертекстуалности („Структура и семантика песничких слика у песми *Santa Maria della Salute* Лазе Костића“, „Руске теме Лазе Костића“, „Дучићев лирски пејзаж“, „Хришћански парадокси и судбина песника у лирици Момчила Настасијевића“).

Трећа група чланака посвећена је теоријским проблемима – наратологији, методу руских формалиста и Виктора Жирмунског, романескним стваралаштвом у француској и руској књижевности XX века, посебно испитивањима дискурса и жанра („Усмени говор и уметничка приповест“, „Вопросы историзма и теории литературы в работах В. М. Жирмунского о русской поэзии XX века“, „Авангард и *roman nouveau* или преодоление абсурда“, „Ideology and the Absurd in Literature“, „Један осврт на књижевни демонизам“).

Увид у комплетну библиографију др Тање Поповић уверава нас да је реч о изузетном ерудити који с правом предаје предмет Општа књижевност. Научна интересовања др Тање Поповић, која покривају историју књижевности, теорију књижевности и књижевну аналитику, резултирала су завидним бројем монографија и студија, у којима је свеобухватно показан органски развој књижевности од антике до литературе апсурда. Тања Поповић се лако креће кроз различите књижевне епохе, поетике, жанрове, откривајући уметничке поступке којима се песници, прозни и драмски писци служе у оживљавању фикције, али истовремено и систем гласова у књижевном тексту који чине могућним дијалог аутора различитих раздобља и поетика у процесу стварања хипертекста књижевности. Премда окосницу научног опуса др Тање Поповић чине српска и руска књижевност, ауторка у својим компаратистичким и интертекстуалним истраживањима јасно осветљава однос словенских књижевности према античкој традицији (као заједничком наслеђу европских и словенских књижевности), а посебну пажњу поклања утицајима италијанске, француске, енглеске и руске књижевности на српску књижевну баштину, чиме нашу књижевност изводи из уско националних оквира.

4. МИШЉЕЊЕ О ИСПУЊЕНОСТИ ДРУГИХ УСЛОВА ЗА РАД

Др Тања Поповић одговорно и посвећено изводи наставу на основним и докторским студијама на Филолошком факултету у Београду. Научна компетентност др Тање Поповић испољава се и у педагошко-менторском раду. Кандидати који су магистрирали и докторирали под менторством колегинице Тање Поповић раде на универзитетима у земљи (О. Жижовић – Нови Пазар) и иностранству (А. Стевић – САД). Брига за научни подмладак је нешто што карактерише Тању Поповић као професора. Отуда она уводи различите специјалистичке курсеве на основним и докторским студијама не би ли упознала студенте и докторанде с најновијим достигнућима у науци о књижевности.

Нагласимо и то да је др Тања Поповић као професор по позиву држала предавања у Русији, Италији и Швајцарској, чиме је несумњиво промовисала и Филолошки факултет. На промовисању факултета је радила и као организатор међународних конференција о Џојсу, Античком коду у словенским књижевностима, Култури модерне у светлу словенско-јапанског дијалога.

Најзад, др Тања Поповић је учествовала у раду различитих тела на Филолошком факултету, чиме је помогла његово несметано функционисање.

5. ПРЕДЛОГ КОМИСИЈЕ

Након пажљивог разматрања свих релевантних чињеница (научно-истраживачког рада, стручног и професионалног ангажовања, педагошког рада) Комисија је донела закључак да кандидат др Тања Поповић у потпуности одговара критеријумима за избор редовног професора за предмет Општа књижевност. Стога предлажемо Наставно-научном Већу Филолошког факултета Универзитета у Београду да **др Тању Поповић**, ванредног професора, изабере у звање **редовног професора** за ужу научну област Општа књижевност, предмет Општа књижевност.

28. јануар 2013.

Др Драган Стојановић,
редовни професор *Филолошког факултета у Београду*

Др Корнелија Ичин,
редовни професор *Филолошког факултета у Београду*

Др Леон Којен,
редовни професор *Филозофског факултета у Београду*